

Br. 8. num. 37

1774, 15.

14
QVAESTIO
IVRIS CONTROVERSI

AN
HABITATIO SIT
SERVITVS IVRIS
CIVILIS

QVAM

ILLVSTRIS ICTORVM ORDINIS GRATIA

PRAE S I D E

D. CHRISTIANO HENR. BREVNING

PROFESS. PVBLIC. ORDINAR. IVR. NAT. ET GENT.

ET SOCIETAT. LITERAR. DVISEBVRGENS.

S O G I O

IN AVDITORIO IVRIDICO

DIE XIII. AVGUSTI. ANNO CCCCCCLXXIV.

D E F E N D E T

C A R O L V S M I C H A E L S E G N I T Z

M A R S T I S B U R G E N S .

L I P S I A E

E X O F F I C I N A L A N G E N H E M I A .

AN
HABITATIO SIT
SERVITVS IVRIS
CIVILIS

S. I.

Est alia hominum *seruitus*, alia *seruitus rerum*. *Huius obiectum seruiens est res*, illius vero homo. *Inde venit, ut veteres ICTI statuerint seruitutem rerum in faciendo consistere non posse*, teste **POMPONIO** in *L. 15. §. 1. π. de Seruit.* quippe res haud faciant. *Obiectum vero dominans in seruitutibus illis, in quibus res seruit, interdum persona esse potest, interdum rei debetur.* Quo venit, *ut aliae dicantur seruitutes personales, in quibus res personae seruit; aliae praediales seu reales, in quibus res rei seu praedio seruit.* Personallum seruitutum quatuor species Iuris civilis libri adlegant, non, quod aliae seruitutes personales

* 2

les

les esse nequeant, sed, quod illae quasi per eminentiam personales sint, cum nunquam reales fieri queant. Sunt vero illae personales seruitutes: *ususfructus*, *usus*, *habitatio* atque *seruorum opera*. Nos tantum quaedam de *habitationis iure* dicamus, maxime an Civilis iuris seruitus sit.

§. II.

Non consentiebant veteres ICti in Seruitute *habitationis*. Satis constat, Sabinianos sua opinione recessisse a Proculianis, Miscelliones quoque existebant, qui in hac materia nec Proculi, nec Sabini partes sequebantur. Sabinus quique eius scholae asseclae erant, *habitationem* putabant esse aedium tantum *vsum*; quare et *VLPIANVS ad Sabini Libr. Septimum decimum in L. 10. pr. 2. h. t.* scribit. *Si habitatio legetur, an perinde sit, atque si usus, quaeritur, et effectu quidem idem paene esse legatum usus et habitationis, et Papinianus consentit libro octavo decimo quaestionum.* Proculus contra *habitationem* videtur habuisse aedium *vsumfructum*, cuius Proculi sententiae probationem petunt ex §. 5. I. de *Vsu et habitat.* quippe *Marcelli*, quem Proculianum fuisse scimus, opinionem allegauerat Imperator Iustinianus, ut est apud *Edm. MERILLIVM in Obseru. Iur. Civil. II. 28.* Sed putem probari quoque posse ex ipsa noua Decisione ex quinquaginta Iustinianis, quae est in L. 13. C. de *usufructu et habitat.* Nam in ea decisione legitur: *Cum antiquitas dubitabat, usufructu habitationis legato: et primo quidem eius similis esset, utrumque usui, vel usufructui; an neutri eorum, sed ius proprium et specialem naturam sortita esset habitatio. caet. Concludo cum Sabinus ad vsum referret, tuto concludi posse, Proculum in contrariam abiisse opinionem et ad vsumfructum retulisse, a quibus vtrisque Erciscundi recedentes, proprium ius et specialem naturam habitationi tribuisse. Legi meretur MASCOVIUS de *Sectis Sabinian. et Proculianorum Cap. IX. §. VII. 3.**

§. III.

§. III.

Composuit tandem hanc item Imperator noua sua decisione allegata in L. 13. C. de *Vſufruct. et habit.* Cum enim medium sententiam nonnulli sequerentur, putantes in habitacionis seruitute posse inhabitatorem quoque habitationem locare, in quo consentiebant cum Proculeianis, quamvis omnem vſumfructum contineri negarent, dissentiebant vero a Sabinianis, qui habitationem cum vſu comparabant et locandi facultatem improbabant; huic simul seruituti propriam quasi naturam adserebant, quod fecisse videntur *Priscus et Neratius apud VPIANVM in L. 10. §. 2. π. de Vſu et habit.* Sribit: *Sed si sic relidus fit; ILLI DOMVS VSUSFRVCTVS HABITANDI CAVSA;* vitrum habitationem solam, an vero et vſumfructum habeat, videndum: et *Priscus et Neratius putant, solam habitationem legatam, quod est verum.* IVSTINIANVS itaque hanc medium sententiam cit. Leg. comprobauit omnemque dubitationem resecavit. Concedit ergo dominanti licentiam locationis et sic propriam naturam constituendo diuersam pronunciat habitationem ab aedium vſufructu et vſu. Testatur hoc ipse Imperator IVSTINIANVS in §. 5. I. de *Vſu et habit.* Ait: *Sed si cui habitatio legata, sive aliquo modo constituta fit, neque vſus videtur, neque vſuſfructus; sed proprium aliquod ius.*

§. IV.

Iam vero ad nostram quaestionem veniamus, videlicet *an sit haec seruitus iuriſ civilis.* Quo rebus intelligamus, ante omnia difficultas illa, quam habet MODESTINVS in L. 10. π. de Capit demin. eruenda videtur. Scriptis ICtus: *Legatum in annos singulos, vel menses singulos relidum, vel si habitatio legetur, morte quidem legatarii legatum intercidit, capitis deminutione tamen interuenientia perseverat:* videlicet, quia tale legatum in facto potius, quam in iure constitit. Postrema legis verba difficultatem

LXXXVII

scultatem maximè pariunt, quia tale legatum in facto potius,
quam in iure consistit. Mallem pepercisset **LVDOVICI** in Doctr.
Pandect. Lib. VII. Tit. VIII. s. 3. Modestino. Neque enim
ille est, qui dictatoria quasi autoritate scribere poterat; ratio
tamen, quia magis in facto quam iure consistit, **NON EST**
AD AEQVATA. Nam habitatio, tanquam seruitus omnino in
iure consistit, si vero ad factum habitationis respicias: ususfructus
et usus eodem modo in facto consistunt. Facile patet, non intel-
lexisse eundem, quid sit consistit in iure, consistit in facto. Non
adscribo omnium sententias et interpretationes ad hanc Mode-
stini decidendi rationem. Explicant nonnulli in hunc modum,
quod habitatio non tam respiciat ad personam, quae habitat,
quam ad rem, quae inhabatur, nec queratur, an ille capax
sit iure, sed an viuat, et aedes supersint, quas factò inhabitare
possit. Ita **MERILLIVS** ad *Decisiones Iustin.* ad L. 13. C. de usufr.
et habit. et **GUNDLINGIVS** in *Gundling.* Part. XVII. et alii. Sed
cum personalis seruitus sit, vnde dicamus non ad personam
respiciendum, sed maiis ad rem. Et quis negat in usufructu
pariter et vsu quaerendum esse, an supersit res, vtenda fruenda
data. Neque haec interpretatio videtur rationem continere,
cur neque non vsu, neque capitis deminutione pereat habitatio.

§. V.

Dicam ergo, quid mihi videatur. Puto, habitationem
Iure Antejustiniane non fuisse Seruitutem iuris civilis, seu
qnae lege determinatam acceperit naturam, sed factò magis
introductam. Factum inde est, vt Iure Consulti duas tantum
seruitutes personales referant. Sic **MARCIANVS** in L. I. π.
de seruitutib. Ait: *Seruitutes aut personarum sunt, ut usus et ususfructus*
caet. Neque enim tempore ICtorum plures referri po-
terant seruitutes personales. Nam sicut de habitatione dubita-
batur, vtrum ad usumfructum, an ad usum referri posset, ita
operas serui teste TERENTIO CLEMENTE in L. 5. π. *de Oper*

Oper. Seru. ad vsum retulere. Ita scribit: Operis serui legatis vsum datum intelligi, et ego didici et Julianus excusat. Haud ergo alias referre poterat Marciarus seruitutes personales prae-terquam vsum et vsumfructum, cum habitatio et opera iure non essent definitae, et sic non consisterent in iure, vt vsumfructus et vsum, sed facto magis introducerentur: Donec sub-latis veterum altercationibus definitam vtriusque naturam le-ge sua constitueret Iustinianus.

§. VI.

Cum itaque habitatio haud esset seruitus iuris civilis, nec in iure consisteret, iam facilior erit causae explicatio, cur neque capitinis deminutione, neque non vsum periret. Quod ad capitinis deminutionem attinet, BACHOVIVS ad Institutj. V. de usu et habit interpretatur de minima capitinis deminutione. Sed cum vsumfructui et vsum opponatur, ut quasi contrarium sit in habitatione et operis seruorum, non minima, sed et media et maxi-ma intelligatur necesse est, quippe quae vtraque vsumfructum et vsum tollebat. Cum enim Romae peregrinis habitatio non negata sit, quippe alias ibi commorari non potuissent, neque habitationis seruitus forsitan negari potuit, cum non esset ciuili iure seruitus definita, sed in qua concessa magis ad naturalem praestationem respiciebatur, hinc nec solis constituebatur ciuibus, sed et aliis, quibus alias habitatio negari haud poterat. Sicut et in operis seruorum obtinuit. Quis enim neget, peregrinos Ro-mae habuisse seruos, qui dominis operas praestarent, cum serui ipsi interdum vicarios haberent adeo seruos. Mirum ergo non est, respexisse magis ICtos ad habitationis factum quam ad inhibitoris factum et sic recte adseruisse Modestinum, capitinis deminutione eam non perimi.

§. VII.

Neque amplius difficultas erit, cur non vsum haud amittatur habitatio. Cum enim in non vsum libertas naturalis vsum
cape

caperetur, usucapio vero ad eas iuris partes referenda, quae originem capiunt ex ciuili iure, quippe eam ignorabant naturalia iura, hinc Modestinus, cum habitatio ex ciuilis iuris rationibus non deduci posset, cum adeo, qui de habitatione disputabant, incerti essent, ex qua specie diuidicanda esset illa habitationis seruitus, vtrum ex ususfructus an usus specie, maxime cum lege illa seruitus definita non esset, putabat, idem ius habitandi datum neque ciuili modo amitti posse, usucapta quasi libertate naturali, quippe quae ad ciuiles tantum causas pertinebat. Et ex eodem iure in operis seruorum iudicabant. Magis ergo veteres, cum nondum habitationi singularis natura lege et iure data esset, nisi quod nonnulli ICtorum opinarentur eam, ex factis seu gentium moribus hoc habitandi ius iudicabant, quam ex rationibus iuris ciuilis. Adde ad intelligentium seruitutis huius usum, quae dedit de *LYNCKER de Iure habitationis.*

V
D
A8

ULB Halle
002 689 030

3

